KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 30.4.2007
COM(2007) 195 konč.

SPOROČILO KOMISIJE SVETU IN EVROPSKEMU PARLAMENTU

Pregled okoljske politike za leto 2006

{SEC(2007) 487}

UVOD

Dolgoročen okvir okoljske politike EU je bil leta 2006 prečiščen s sprejetjem revidirane strategije trajnostnega razvoja in uredbe REACH. Javna podpora okviru je trdna, saj 72 %[1] državljanov podpira okrepljeno odločanje o varstvu okolja na ravni EU. To leto so na splošno zaznamovali štirje sklopi.

- Zaradi spremenljivih cen nafte in plina, zaskrbljenosti zaradi motenj oskrbe in vpliva podnebnih sprememb na porabo energije so se oblikovale zahteve za celostno energetsko politiko EU ter večji interes za energetsko učinkovitost in obnovljive vire energije. Sternovo poročilo o podnebnih spremembah je potrdilo, da stroški neukrepanja znatno presegajo stroške pravočasnega ukrepanja.

- Za hitrejše izvajanje ukrepov za ohranitev biotske raznovrstnosti sta bila pripravljena sporočilo o biotski raznovrstnosti ter akcijski načrt EU do leta 2010 in pozneje.

- S sprejetjem zadnjih treh od sedmih tematskih strategij – za urbano okolje, varstvo tal in pesticide – se bo racionaliziral in poenostavil okvir za nadaljnje ukrepanje.

- Nov krog poročanja za lizbonsko strategijo je pokazal, da države članice vse bolj sprejemajo dejstvo, da so učinkovitost virov, podnebne spremembe in izgubljanje biotske raznovrstnosti tesno povezani z rastjo in delovnimi mesti.

V tem pregledu je opisana okoljska politika EU v letu 2006. Najprej je povzet glavni razvoj politike za štiri prednostne naloge šestega okoljskega akcijskega načrta. V nadaljevanju so preučene pobude za boljšo pravno ureditev, ki prispevajo k preprostejšemu izpolnjevanju zahtev s strani podjetij in lažjemu izvajanju s strani držav članic ter hkrati izboljšujejo okoljske standarde.

Navedene politike je spremljalo dejavno mednarodno prizadevanje, vključno s pomembnim napredkom pri pripravi Bolgarije in Romunije na članstvo v EU ter vključevanjem okoljskih vprašanj v zunanjo politiko ES. Komisija je predlagala dolgoročno okoljsko strategijo[2], da bi z učinkovitejšim sodelovanjem obravnavala stalno poslabšanje okolja v Sredozemlju. Predložila je tudi predlog tematskega programa za okolje in trajnostno upravljanje naravnih virov, vključno z energijo[3].

---

1 Eurobarometer 2006.
2 COM(2006) 475.
3 COM(2006) 20.

DOSEŽKI, TRENDI IN NAPOVEDI NA PREDNOSTNIH PODROČJIH ŠESTEGA OKOLJSKEGA AKCIJSKEGA NAČRTA

Podnebne spremembe

Poudarki

Leta 2006 je potekala zanimiva razprava o vedno večji odvisnosti EU od uvožene nafte in plina, vedno višjih cenah energije ter instrumentih za obravnavo podnebnih sprememb. Okrepila se je povezava med podnebno in energetsko politiko, sklenjeni pa so bili tudi obetavni sporazumi z glavnimi nastajajočimi gospodarstvi.

Na drugi stopnji **programa EU o podnebnih spremembah** je Komisija sprejela več predlogov, npr. o vključitvi letalskega prevoza v sistem EU za trgovanje z emisijami; nadaljevalo se je delo glede pregleda pristopa za zmanjšanje emisij CO_2 iz avtomobilov, sporočila z mogočim zakonodajnim predlogom o zajemu in shranjevanju ogljika ter političnih možnosti za prilagajanje na vplive podnebnih sprememb.

Vmesni pregled bele knjige o prometu[4] je potrdil, da je varstvo okolja eden od glavnih ciljev prometne politike.

V začetku leta 2006 se je končal prvi krog skladnosti v **sistemu EU za trgovanje z emisijami**. Več kot 10 000 energetsko intenzivnih obratov – ki zajemajo skoraj polovico evropskih emisij CO_2 – je moralo poročati o emisijah za leto 2005. Aprila se je cena emisijskih kuponov znižala, ker so bile emisije po podatkih manjše od pričakovanih, kar je povzročilo presežek emisijskih kuponov. Junija so morale države članice sporočiti svoj državni načrt razdelitve emisijskih kuponov za drugo obdobje trgovanja od leta 2008 do leta 2012, v katerem so morale razložiti, kako bodo dodelile emisijske kupone industriji. Komisija je novembra sprejela odločitve o desetih državnih načrtih razdelitve emisijskih kuponov, v katerih je povprečno količino emisij, ki so jih predlagale države članice, zmanjšala za skoraj 7 %.

Na mednarodni ravni je imela EU vodilno vlogo; na srečanjih, povezanih z UNFCCC in **kjotskim protokolom**, je bil dosežen napredek: sprejet je bil petletni delovni načrt za prilagajanje na podnebne spremembe in spodbujanje Svetovnega sklada EU za energetsko učinkovitost in obnovljive vire energije (GEEREF) ter načela vodenja prilagoditvenega sklada. EU je sklenila **dvostranske sporazume** o podnebnih spremembah s ključnimi tretjimi državami, kot je **Kitajska**, in začela dvostranski dialog z drugimi ključnimi partnerji. Države članice veliko vlagajo v projekte za zmanjšanje emisij v državah v razvoju.

Energetska učinkovitost in obnovljivi viri energije lahko znatno prispevajo k ciljem **evropske energetske strategije**[5], tj. trajnostnemu razvoju, varnosti oskrbe in konkurenčnosti. Komisija je oktobra predlagala **akcijski načrt**[6] za zmanjšanje porabe energije za 20 % do leta 2020 v primerjavi s poslovanjem brez sprememb. V začetku leta 2007 je predlagala **celosten paket za energijo in podnebne spremembe**[7] za novo **energetsko politiko za Evropo**. Države članice so pozvane, da sprejmejo cilj 30-odstotnega zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do

---

4 COM(2006) 314.
5 COM(2006) 105.
6 COM(2006) 545.
7 COM(2007) 1, COM(2007) 2.

leta 2020 (v primerjavi z letom 1990), če se druge industrializirane države zavežejo k podobno ambicioznim ciljem. Vse razvite države si morajo prizadevati za to, da se globalno segrevanje omeji na 2 °C. Komisija je predlagala, da se do sklenitve sporazuma določi enotno 20-odstotno zmanjšanje za EU. Paket vključuje tudi zamisli o okrepitvi sodelovanja med EU in državami v razvoju, zlasti pri prilagajanju na podnebne spremembe, prek „Zveze za svetovno podnebno politiko“[8].

Nove ugotovitve

- Po zadnjih podatkih so se emisije EU-15 zmanjšale le za 0,9 % od leta 1990, emisije EU-10 pa so bile za 31,9 % manjše kot v izhodiščnem letu. Emisije EU-10 se bodo po predvidevanjih povečale, vendar bodo do leta 2010 še vedno za 12 % manjše kot leta 1990[9]. Čeprav bi morala EU-15 z ukrepi, ki se pripravljajo, uporabo kjotskih mehanizmov in ponorov ogljika doseči kjotski cilj do leta 2010, bo po izteku kjotskega protokola potrebno dodatno prizadevanje. Sporazumeti se moramo o novih ambicioznih dolgoročnih ciljih[10].

- Vedno pogostejši gozdni požari v severovzhodni Evropi so lahko glavni vzrok za onesnaževanje z ogljikovimi delci na Arktiki, kar pospešuje taljenje ledenikov in ledenih plošč[11].

- Negativni vpliv suš na ravni EU se je v zadnjih 30 letih zelo povečal. Letni povprečni stroški so se med obdobjema 1976–1990 in 1991–2006 podvojili ter dosegli 5,3 milijarde EUR/leto v obdobju 2001–2006[12].

- Po napovedih bodo fizikalni vplivi in stroški zaradi dvigovanja morske gladine v EU povzročili veliko škodo. Zaradi prilagoditve dvigovanju morske gladine bi se lahko skupni stroški kratkoročno zmanjšali od 7 do 50 %, dolgoročno pa za več kot 70 %.[13]

Napovedi za leto 2007

Komisija bo:

- predložila predlog za boljše delovanje **direktive o sistemu za trgovanje s pravicami do emisij** za tretje ciljno obdobje, ki se začne leta 2013;

- predlagala regulativni okvir za spodbujanje tehnologij za **zajem in geološko shranjevanje ogljika**;

- začela obširno posvetovanje o zeleni knjigi o **prilagajanju podnebnim spremembam**;

- predložila odločbo o **svetovnem skladu za energetsko učinkovitost in obnovljive vire energije**, ki je namenjen državam ter ozemljem v tranziciji in razvoju;

---

8 Dokument Sveta 15164/04, ki temelji na COM(2003) 85.
9 Tehnično poročilo Evropske agencije za okolje št. 6/2006.
10 COM(2006) 658.
11 Journal of Geophysical Research, zvezek 111, 2006.
12 GD za okolje (2006), Pomanjkanje vode in suše (Water scarcity and droughts), 1. vmesno poročilo.
13 http://peseta.jrc.es.

- objavila sporočilo o **pomanjkanju vode in sušah**, da bi preučila, ali je treba sprejeti ukrepe na ravni EU.

Narava in biotska raznovrstnost

Poudarki

Splošni okvir politike EU o biotski raznovrstnosti je večinoma vzpostavljen. Kljub temu se biotska raznovrstnost izgublja tako hitro, kot še nikoli poprej. Zato se približno dve tretjini svetovnih storitev ekosistemov zmanjšujeta – to so storitve, nujne za blaginjo in dobro počutje. Potrebno bo veliko prizadevanje za izpolnitev ciljev, da se zaustavi izguba biotske raznovrstnosti v EU do leta 2010 in znatno zmanjša stopnja izgube biotske raznovrstnosti na svetovni ravni do leta 2010.

Sporočilo o biotski raznovrstnosti[14] določa, kako izpolniti te cilje in pospešiti dolgoročno obnavljanje. Opredeljuje prednostne cilje, splošne cilje in glavne podporne ukrepe akcijskega načrta EU ter poziva k boljši vključitvi biotske raznovrstnosti in storitev ekosistemov v sektorske in horizontalne politike. Biotska raznovrstnost je bila tudi tema **zelenega tedna** leta 2006.

Natura 2000 zajema zdaj skoraj 17 % kopnega EU-25 in 140 000 km^2 morja. Znaten napredek je bil dosežen pri izvajanju zakonodaje EU o varstvu narave v novih državah članicah, vendar še vedno obstajajo velike vrzeli. Komisija je sprejela **Akcijski načrt EU za gozdove**[15], da bi podprla in okrepila trajnostno gospodarjenje z gozdovi ter njihovo večnamensko vlogo med drugim tudi z ukrepi za ohranitev biotske raznovrstnosti in evropskim sistemom za spremljanje gozdov.

V Svetu je bilo doseženo politično soglasje o prihodnji **direktivi o morski strategiji,** ki bo omogočila EU, da obnovi zdravo okolje v svojem morju in oceanih.

Komisija je sprejela **Tematsko strategijo za varstvo tal**, vključno s predlogom okvirne direktive[16], ki določa skupen okvir ukrepov EU za ohranitev, varstvo in sanacijo vedno slabših tal. Države članice lahko izvajanje strategije prilagodijo tako, da to najbolj ustreza lokalnim razmeram.

Druga napoved o svetovni biotski raznovrstnosti je prva temeljita ocena, ki kaže, da se izguba biotske raznovrstnosti hitro nadaljuje glede na trende pri skoraj vseh kazalnikih iz **Konvencije o biološki raznovrstnosti** (CBD), kar ogroža doseganje razvojnih ciljev tisočletja. Ugotavlja, da je svetovni cilj znatnega zmanjšanja izgube do leta 2010 velik izziv in da si je treba za to bolj prizadevati, čeprav so sklepi, sprejeti marca na osmi konferenci pogodbenic, zanesljiva usmeritev.

Na pariški konferenci o vključevanju biotske raznovrstnosti v evropsko razvojno sodelovanje je bil poudarjen bistven prispevek storitev ekosistema k človekovi blaginji, zlasti za revne, in je bilo ugotovljeno, da so ohranjanje ter trajnostna raba in pravična porazdelitev koristi za biotsko raznovrstnost ključna razvojna vprašanja.

Na tretjem srečanju v okviru **Kartagenskega protokola o biološki varnosti** je bil dosežen dogovor o dokumentaciji, na podlagi katere se določijo gensko spremenjeni organizmi v mednarodnih pošiljkah kmetijskih proizvodov. Na podlagi te odločitve se lahko protokol v celoti izvaja.

---

14 COM(2006) 216.
15 COM(2006) 302.
16 COM(2006) 231.

EU je kot boj proti nezakoniti sečnji in s tem povezani trgovini začela pogajanja z Malezijo, Indonezijo in Gano za sklenitev prvega sklopa dvostranskih prostovoljnih sporazumov o partnerstvu o **uveljavitvi zakonodaje, upravljanju in trgovanju na področju gozdov (FLEGT)**.

Nove ugotovitve

- Škoda v ekosistemu povzroča velike izgube v EU, npr. zaradi gozdnih požarov na Portugalskem je v primarni proizvodnji na leto približno za 300 milijonov EUR[17] izgube.

- Več dokumentov je izpostavilo vedno večjo nevarnost za biotsko raznovrstnost zaradi podnebnih sprememb, npr. v obliki množičnega izumrtja evropskih rastlinskih vrst[18], in opozorilo, da evolucija tega ne bo mogla preprečiti[19].

- Veliko evropskih ekosistemov in vrst izginja, nekatere vrste, za katere se izvajajo ohranitveni ukrepi, pa se obnavljajo[20]. Širitev umetnih površin na evropski obali škoduje obalnim ekosistemom[21].

- Populacije in vrste v morskih ekosistemih, v katerih prevladuje človek, izginjajo hitreje, posledice tega pa so večinoma neznane[22]. Razširjenost več vrst globokomorskih rib se je zaradi ribolovnih praks v zadnjih nekaj desetletjih znatno zmanjšala[23].

Napovedi za leto 2007

- Komisija bo dokončno pripravila **smernice za morje** za izvajanje Nature 2000 v morskem okolju.

- V okviru **Konvencije o biološki raznovrstnosti** se bodo nadaljevala pogajanja o mednarodnih pravilih za dostop do genetskih virov in delitvi koristi.

- Štirinajsta konferenca pogodbenic **Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami** bo priložnost za preučitev vključitve novih vrst na seznam za nadzor nad trgovino.

- Komisija bo predstavila dodatne možnosti **FLEGT** za boj proti nezakoniti sečnji in preprečitev dostopa nezakonito posekanega lesa na trg EU ter bo začela pogajanja za sklenitev dvostranskih **prostovoljnih sporazumov o partnerstvu** z več državami.

- Komisija bo predložila predlog **skupnega stališča o komercialnem kitolovu** ter bo bolj dejavna glede izvedljivosti dodatne zakonodaje o trgovini z izdelki iz tjulnjev.

---

17 Inštitut za evropsko okoljsko politiko (2006), Vrednost biotske raznovrstnosti (Value of biodiversity).

18 Thuiller, W. idr. (2005). Klimatske spremembe ogrožajo rastlinsko raznolikost v Evropi (Climate change threats to plant diversity in Europe).

19 Parmesan, C. (2006). Ekološki in evolucijski odzivi na nedavne podnebne spremembe (Ecological and evolutionary responses to recent climate change).

20 Poročilo Evropske agencije za okolje 5/2006.

21 Poročilo Evropske agencije za okolje 6/2006.

22 Science (2006) 314, 787–790.

23 ZN (2006), Vplivi ribolova na ranljive morske ekosisteme (The Impacts of Fishing on Vulnerable Marine Ecosystems).

Okolje in zdravje

Poudarki

Dobri podatki so bistveni za dobre politike o varovanju zdravja. V okviru **Akcijskega načrta za okolje in zdravje 2004–2010** je Komisija pripravila začetek pilotnega projekta EU za biološki monitoring ljudi v tesnem sodelovanju z državami članicami. Pregledala je informacijske sisteme in sisteme za spremljanje ter predložila **načrt izvajanja ter pregleda informacij o stanju zdravja in okolja**[24]. Čeprav je treba metode za ocenjevanje vpliva okolja na zdravje ljudi dodatno razviti, ugotovitve kažejo, da je *znan* vpliv okolja na zdravje omejen glede na celotno evropsko javno zdravje.

Zaradi bolezni, povezanih z onesnaževanjem zraka, v Evropi vsako leto prezgodaj umre 370 000 ljudi. Zato Komisija pripravlja spremembo **direktive o nacionalnih zgornjih mejah emisij,** s katero bo določila zgornje meje, ki bodo začele veljati leta 2020 in se bodo uporabljale za štiri snovi, ki so že urejene, in verjetno tudi za primarne emisije $PM_{2.5}$. Leta 2006 so se nadaljevala pogajanja s Svetom in Parlamentom o predlogu **okvirne direktive o kakovosti zraka**.

Regulativno preoblikovanje zakonodaje o vodi je bilo dopolnjeno s sprejetjem **novih direktiv o kopalnih vodah in podzemni vodi**.

Komisija je sprejela **Tematsko strategijo o trajnostni rabi pesticidov**[25], ki obravnava zlasti fitofarmacevtska sredstva in se lahko razširi na biocide. Ukrepi vključujejo nacionalne akcijske načrte, usposabljanje in prepovedi ali omejitve uporabe pesticidov na posebnih območjih.

V okviru **strategije za živo srebro** je Komisija sprejela predlog direktive[26], ki omejuje uporabo živega srebra v nekaterih napravah, in uredbe[27] o prepovedi izvoza iz EU in varnem skladiščenju živega srebra.

Nove ugotovitve

- Grobe ocene kažejo, da na Nizozemskem 2–5 % vseh bolezni morda povzročajo onesnaževanje zraka, hrup, radon, celotno naravno sevanje UV in vlaga v zgradbah. Ta odstotek bi bil verjetno večji, če bi vključili bolj negotove vplive izpostavljenosti delcem[28].

- Čeprav se pričakuje, da bo nanotehnologija pospešila inovacije in konkurenčnost ter da lahko prispeva k novim rešitvam za okoljske težave, je nujno treba razumeti, oceniti in upravljati kakršne koli mogoče vplive uporabe nanomaterialov na okolje in zdravje.

Napovedi za leto 2007

- Veljati bo začela uredba **REACH**, Komisija pa bo pomagala pri njenem izvajanju ter bo pripravila začetek delovanja Agencije EU za kemikalije.

---

24 SEC(2006) 1461.
25 COM(2006) 372.
26 COM(2006) 69.
27 COM(2006) 636.
28 RIVM (2005).

- Komisija bo predložila **vmesni pregled Akcijskega načrta za okolje in zdravje**.

- Komisija bo predložila nov predlog spremembe **direktive o nacionalnih zgornjih mejah emisij** in pregledala veljavno zakonodajo o industrijskih emisijah. Predložila bo tudi **načrt Skupnosti za izvajanje o obstojnih organskih onesnaževalih**.

- Komisija bo predložila predlog spremembe **direktive o varstvu laboratorijskih živali**, da se posodobi varstvo živali ter vzpostavijo enaki konkurenčni pogoji za industrijo in raziskovalce.

- EU si bo prizadevala za mednarodni zavezujoči sporazum o nadaljnjem mednarodnem ukrepanju v zvezi z **živim srebrom** v okviru UNEP.

Uporaba virov

Poudarki

Viri so temelj gospodarstva, vendar je zaradi vedno večjega svetovnega povpraševanja okolje vedno bolj obremenjeno. Izboljšanje učinkovitosti virov ter trajnejši vzorci proizvodnje in porabe bodo ugodno vplivali na okolje ter hkrati prispevali k izboljšanju gospodarske uspešnosti in konkurenčnosti.

Komisija je napredovala pri izvajanju **Tematske strategije o trajnostni rabi naravnih virov** z vzpostavitvijo evropskega okoljskega podatkovnega središča za naravne vire, mednarodnega foruma za znanstveno svetovanje in Foruma na visoki ravni za usmerjanje razvoja nacionalnih ukrepov.

Okoljski svet je junija podprl dolgoročno vizijo **Tematske strategije o preprečevanju in recikliranju odpadkov**, da EU postane „evropska družba recikliranja“. Glavni elementi te strategije so vključeni v predlog Komisije za direktivo o odpadkih, zlasti pristop življenjskega cikla ter predlogi o izvajanju politik za preprečevanje nastajanja odpadkov in predlogi za določitev skupnih standardov za recikliranje. O predlogu zdaj razpravljata Svet in Parlament. Dodatni ukrepi za izvajanje te strategije vključujejo sporočilo o industrijskih stranskih proizvodih in odpadkih, pripravo meril za določitev, kdaj se posamezni tokovi odpadkov reciklirajo in niso več odpadki, in izboljšanje temeljnega znanja.

Namen **direktiv RoHS** (omejevanje uporabe nekaterih nevarnih snovi) ter **OEEO** (odpadna električna in elektronska oprema) je obravnavati vprašanje vedno večje količine odpadne električne in elektronske opreme. Direktiva OEEO obravnava ravnanje z odpadki ter določa cilje za ločeno zbiranje, predelavo in recikliranje. Direktiva RoHS zahteva nadomestitev nekaterih nevarnih snovi v novi opremi, ki se da v promet od 1. julija 2006. **Direktiva o izrabljenih vozilih** in **direktiva o embalaži** vključujeta podobno prepoved uporabe težkih kovin. Sprejeta je bila nova **direktiva o baterijah**, ki prepoveduje uporabo živega srebra v vseh baterijah in uporabo kadmija v večini prenosnih baterij.

Nevarno razstavljanje ladij je pomembno okoljsko, gospodarsko in socialno vprašanje v svetovnem merilu. Ladje se v Aziji pogosto razstavljajo na obali v slabih razmerah, v katerih delavci umirajo, se poškodujejo ali so izpostavljeni strupenim snovem. Onesnaževanje vode in tal na teh obalnih območjih vpliva na naravne habitate in ribolovna območja. Komisija je začela pripravljati **Strategijo EU za razstavljanje ladij**, ki obravnava zlasti varnost in skrb za okolje.

Nove ugotovitve

- Pri kaznivem odlaganju nevarnih odpadkov v Slonokoščeni obali leta 2006 se je pokazalo, da več držav članic neustrezno izvaja pravila EU o pošiljkah odpadkov, zlasti v morskih pristaniščih. Pri inšpekcijskih pregledih, izvedenih leta 2005, so bile ugotovljene visoke stopnje nezakonitih pošiljk odpadkov, ki so včasih dosegle celo 48 %.

- Živilski sektor in sektor pijač, sektor zasebnega prevoza in stanovanjski sektor zajemajo skupaj 70–80 % vpliva porabe v vseh fazah na okolje[29].

[29] IPTS (2006), Vpliv proizvodov na okolje (Environmental Impact of Products).

Napovedi za leto 2007

Komisija bo:

- pripravila **zeleno knjigo za akcijski načrt o trajnostni porabi in proizvodnji**, ki bo temeljila na instrumentih, kot je integrirana politika do proizvodov, ter vključevala programe za okoljsko označevanje in okoljsko upravljanje, politike o virih in odpadkih ter inovacije;

- razvila ukrepe za **okolju prijazno industrijsko politiko** in pri tem izhajala iz prvin, kot so notranji trg, direktiva Evropskega parlamenta, vodilni trgi in druga podpora okolju prijaznim inovacijam in mednarodnemu sodelovanju;

- predlagala prostovoljne cilje za **okolju prijazna javna naročila** za celotno EU ter zagotovila državam članicam dodatne smernice o nacionalnih akcijskih načrtih;

- poročala o izvajanju **Akcijskega načrta za okoljske tehnologije** (ETAP), pri čemer bodo zajeti prvi rezultati sodelovanja z državami članicami;

- spodbujala uporabo okoljskih tehnologij in ekoloških inovacij z **okvirnim programom EU za konkurenčnost in inovativnost** ter **sedmim okvirnim programom za raziskave, tehnološki razvoj in predstavitvene dejavnosti**;

- začela pobude za okrepljeno izvajanje uredbe o **pošiljkah odpadkov** in **direktive o pristaniških zmogljivostih za sprejem odpadkov**, vključno z zakonodajnimi predlogi, kadar je potrebno;

- predložila zeleno knjigo o **razstavljanju ladij.**

OKOLJSKA POLITIKA IN BOLJŠA PRAVNA UREDITEV

Poudarki

Uporaba boljše pravne ureditve za boljše izvajanje in okoljske rezultate

Čeprav so z okoljsko politiko že doseženi dobri okoljski rezultati, se bodo ti z učinkovitejšim in preprostejšim izvajanjem še izboljšali. Pomemben vidik boljše pravne ureditve je, da mora zagotoviti, da so upravne zahteve za zagotavljanje informacij, ki so določene z zakonodajo, sorazmerne temu, kar je potrebno za pravilno izvrševanje.

Čeprav upravni stroški okoljske zakonodaje zajemajo le majhen del vseh njenih koristi, nepotrebni stroški ovirajo dobro izvajanje in jih je treba obravnavati.

Zato Komisija pri oblikovanju okoljske politike EU še naprej uporablja načela boljše pravne ureditve, da bi izboljšala zasnovo veljavne in prihodnje zakonodaje.

Poenostavitev

Komisija je leta 2006 nadaljevala pregled zakonodaje, na primer **direktiv RoHS, OEEO in IPPC** (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja), kot del **tekočega programa poenostavitve**[30]. Novi program[31] vključuje predlog spremembe **Okvirne direktive o odpadkih**[32]. S sprejetjem te okvirne direktive bi združili tri sedanje direktive in delno pojasnili bistveno zakonodajo, ki pa se slabo izvaja.

Komisija je predlagala **direktivo o varovanju površinskih voda**[33] pred onesnaževanjem – v njej je določila mejne vrednosti za 41 nevarnih snovi – ki razveljavlja pet direktiv in odpravlja zahteve za poročanje. Prav tako je začela natančen pregled za poenostavitev in izboljšanje sistema **EMAS** (Sistem EU za okoljsko ravnanje in presojo) ter sistema **okoljskega označevanja** (proizvodov), pri čemer preučuje povezave z drugo zakonodajo in poskuša oblikovati oba sistema tako, da bosta zanimivejša za manjša podjetja.

Zakonodaja REACH (registracija, vrednotenje in dovoljevanje kemikalij) je bila sprejeta decembra 2006. Nadomestila bo 40 sedanjih pravnih predpisov, vzpostavila enoten sistem za vse kemične snovi in uvedla novo agencijo za kemikalije.

Oblikovanje novih politik

Pri okoljski politiki so se pogosto prvič uporabili različni načini oblikovanja uspešnih in stroškovno učinkovitih novih politik, ki so zdaj postali običajni. Eden od primerov je ocena učinka; Komisija mora oceniti gospodarske, socialne in okoljske učinke vseh glavnih predlogov politike. Pri okoljski politiki je bilo pripravljenih več kot 20 ocen učinka, kar je približno ena osmina vseh ocen učinka za Komisijo.

V postopku ocene učinka se izboljša izbira instrumentov politike. **Direktiva** o vzpostavitvi infrastrukture EU za prostorske informacije **(INSPIRE)**, o kateri je bilo politično soglasje

---

30 COM(2005) 535.
31 COM(2006) 690.
32 COM(2005) 667.
33 COM(2006) 397.

doseženo leta 2006, je na primer temeljila na možnosti, ki je zagotavljala skoraj enake koristi kot začetna možnost, vendar je bila za 25 % cenejša. Novi **odbor za oceno učinka**, ki ga je ustanovila Komisija, nadzoruje kakovost njenih osnutkov ocen učinka.

Uporaba zakonodaje

Dobro varstvo okolja se lahko zagotovi le, če države članice pravilno izvajajo zakonodajo. Konec leta 2006 je potekalo 420 **postopkov za ugotavljanje kršitev** okoljske zakonodaje. Komisija še naprej izboljšuje obravnavanje teh zadev. Prav tako tesno sodeluje z zainteresiranimi stranmi, da bi določila mogoče težave, npr. leta 2006 v zvezi z **uredbo REACH**. Komisija si je podobno prizadevala tudi pri **direktivi o okoljski odgovornosti** in **okvirni direktivi o vodah**, pri katerih je zaradi čezmejnih vprašanj bistven skupen pristop. Vzpostavljeno je bilo tudi **neformalno omrežje GreenEnforce** za strokovnjake na področju gozdov in narave, katerega namen je okrepiti dialog o izvajanju.

Nove ugotovitve

- Nekatere študije kažejo, da so v analiziranih primerih stroški okoljske zakonodaje EU pogosto precenjeni glede na dejanske stroške, razlog za to je najverjetneje prenizko vrednotenje inovacij, ki nastanejo zaradi politike in drugih dejavnikov[34].

- Iz okoljske zakonodaje izhaja približno 4 % upravnih stroškov podjetij glede na vso zakonodajo na lokalni, nacionalni in mednarodni ravni[35].

- Standardi EU za emisije postajajo svetovni standardi, npr. več kot 3 milijarde ljudi v Aziji uporablja vozila, ki izpolnjujejo standarde EU za emisije iz vozil[36].

- Učinkovitost porabe goriva evropskega voznega parka je od 2- do 3-krat večja kot pri voznem parku Združenih držav, delno zaradi višjih davkov na gorivo[37], ki so spodbudili pomemben tehnološki napredek.

Napovedi za leto 2007

Komisija bo:

- predložila sporočilo o **skupnem okoljskem informacijskem sistemu**, ki je povezan z infrastrukturo INSPIRE. Sistem bo zagotovil dostopnost informacij ter hkrati omejil nepotrebno poročanje in spremljanje;

- objavila **zeleno knjigo o tržnih instrumentih** za okolje in s tem povezane namene politike. Preučila bo elemente, ki jih bo morda obravnavala pri načrtovanem pregledu direktive o obdavčevanju energije, in možnosti dodatne uporabe gospodarskih instrumentov na različnih področjih okoljske politike[38];

---

34 IVM (2006), DEFRA (2006).

35 Ocena temelji na ugotovitvah iz Danske, Nizozemske in Združenega kraljestva, glej tudi COM(2006) 691.

36 Mednarodni svet za čisti prevoz (International Council on Clean Transportation).

37 Poročilo Evropske agencije za okolje 1/2006.

38 COM(2007) 140 konč.

- pregledala **smernice Skupnosti o državni pomoči za varstvo okolja**, da prilagodi pravila izzivom okoljske politike. Za poenostavitev ocene se bo morda del državne pomoči za varstvo okolja, ki skoraj ne izkrivlja konkurence, vključil v revidirano uredbo o skupinskih izjemah;

- predložila **program pomoči za usklajevanje**, ki bo malim in srednje velikim podjetjem pomagal izpolnjevati okoljske zahteve;

- predložila sporočilo o **izvajanju okvirne direktive o vodah**;

- skupaj z Evropsko agencijo za okolje uvedla **Evropski informacijski sistem za vode** za boljšo dostopnost do podatkov o vodah in kakovost podatkov.

SKLEPI

Komisija si prizadeva, da bi stalno izboljševala način oblikovanja in izvajanja okoljske politike. Politike so zdaj večinoma uvedene in primerne za poenostavljen ureditveni pristop, hkrati pa ohranjajo visoko raven varstva.

Podnebne spremembe so ena od glavnih tem političnega programa. Komisija bo še naprej razvijala predloge za preoblikovanje EU v gospodarstvo z manj ogljika ter doseganje dolgoročnih ciljev za zmanjšanje CO_2 v EU in po svetu. Tudi če se emisije zmanjšajo, je kljub temu treba predvideti verjetne vplive podnebnih sprememb in sprejeti ukrepe za zmanjšanje škode. Zato bo Komisija začela razpravo o politiki prilagajanja EU.

Preprečitev izgube biotske raznovrstnosti je prav tako ena od glavnih prednostnih nalog. Predlagani so bili pomembni ukrepi, ki jih je zdaj treba izvesti. Na mednarodni ravni bo posebna pozornost namenjena trajnostnemu upravljanju gozdov ter boju proti nezakoniti sečnji in s tem povezani trgovini.

Vzorci porabe in proizvodnje morajo biti trajnejši. Komisija bo predlagala načine za spodbujanje energetske učinkovitosti, okoljsko primerne zasnove izdelkov, ekoloških inovacij in čistih tehnologij. Večje prizadevanje bo namenjeno boljšemu izvajanju okoljske zakonodaje.

Okoljski izzivi so zdaj vključeni v vseh področjih politike. Stalno pozornost je treba nameniti vprašanju, kako so sektorske politike povezane z okoljem in kako vplivajo nanj. Zagotavljanje odprtega svetovnega trga za okoljske tehnologije, naložbe in strokovno znanje je primer, kako lahko k temu prispevajo druga področja politike. Dvostransko sodelovanje z mednarodnimi partnerji in sodelovanje z njimi pri večstranskih ukrepih sta bistvena za ohranitev skupnih virov in sistemov, nujnih za življenje. Pomembno je, da smo okolju zavezani vsi.